

Movitz

Svenska Hornsällskapetets medlemstidning

Nummer 8, december 1996

Innehåll

Nordiska Hornseminariet	3
Hornets historia VIII	8
På tal om horn... ..	13
Medlemslista	16

Annonsörer i detta nummer:

Brassdoktor	7
Gebr. Alexander Mainz ...	20
Kap Horn musik	12
Rauch Horns	7
Rico Kühn	20
Vogtländische Musikinstrumentfabrik ..	15

Movitz, ISSN 1104-8700

Utgivare

Svenska Hornsällskapet

Redaktion

Daniel Brandell
Thomas Ekman
Sven Eliasson
Malcolm Page

Tryckeri

Printit, Göteborg

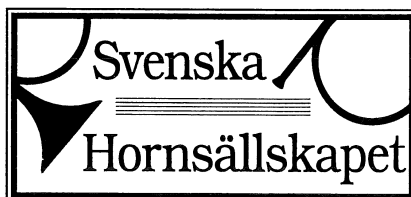
Årsavgift

200 kr
100 kr för studerande
300 kr för familj

Postgiro

58 31 07-8

Vill du bli medlem i

?

Är du inte medlem redan, eller känner du någon eller några hornister (eller andra intresserade) som skulle vilja bli medlemmar i Svenska Hornsällskapet?

Årsavgiften i Svenska Hornsällskapet är 200 kr (100 kr för studerande, 300 kr för en hel familj)

Vill du bli medlem i SHS sätter du in pengarna på postgirokonto 58 31 07-8

OBS! Glöm inte att ange **namn och adress** på inbetalningskortet.

Svenska Hornsällskapets styrelse

Ordförande

Lena Forén 040-23 25 84
Gustav Möllers gata 10
211 51 MALMÖ

Kassör

Anita Andersson 08-37 32 67
Sigrid Undsets g. 3 bv
168 49 BROMMA

Sekreterare

Sofia Nygren 046-211 14 75
Helgonavägen 10
223 62 LUND

Övriga ledamöter

Joakim Casagrande 040-18 42 76
Rosendalsvägen 6
212 19 MALMÖ

Carl-Magnus Trygg 046-15 81 45
Astrakanvägen 6
224 56 LUND

Suppleanter

Olof Nordberg 046-14 21 30
Dag Hammarskjölds väg 1F
224 64 LUND

Magnus Petersson 040-96 78 20
Solvändestigen 7B
214 57 MALMÖ

Tidningsgruppen

e-post: shs@nok.se

www: <http://www.nok.se/shs/>

Daniel Brandell 08-773 35 99
Högmoravägen 26
138 36 ÄLTA

Thomas Ekman 040-49 66 32
Giggatan 12
212 42 MALMÖ

Sven Eliasson 0500-41 46 92
Havstenavägen 36
541 43 SKÖVDE

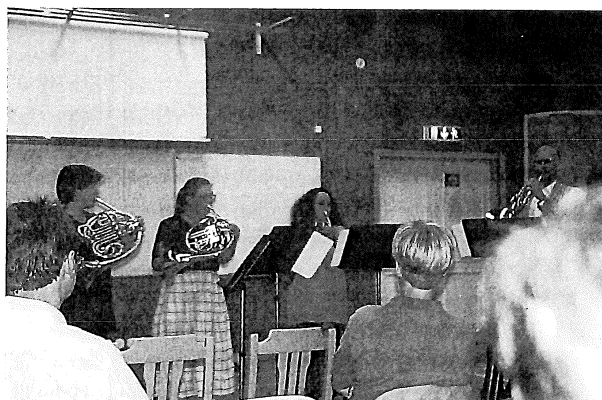
Malcolm Page 031-18 09 25
Engelbrektsgratan 54
411 39 GÖTEBORG

Nordiska Hornseminariet

Visingsö 30/6 - 7/7 1996

En euforisk kursledares berättelse. Det där med att alltid vara ute i sista stund gäller för mig även vid stora händelser. Min vilja att alltid hinna med allt styr även, och kanske framför allt, när det är mycket på gång. Så började även sommarens höjdpunkt - nordiska hornseminariet. Av olika anledningar hämtade jag upp Maria Becker, också hon medlem av kursledningen, på Båstads tågstation tidigt på lördag morgon - tämligen bakvänt eftersom vi båda bor i Malmö! Uppspeltheten var påtaglig. Vi bubblade mer än vanligt (är det möjligt?) och var rörande överens om att denna vecka skulle bli ett fantastiskt äventyr.

Bilresan gick fort. Vi hann dock med att se det vackra älgparet vid sidan av vägen någonstans i Småland, men fika hann vi inte. Stackars Maria hade inte hunnit äta frukost ens en gång! Vi kom i alla fall i tid till färjan. Första hornisten i sikte och en som man alltid blir glad åt att träffa, Bengt Wiberg från Göteborg, som är ett tydligt tecken på att en hornträff av dignitet är i antågande. Vätern låg blank som en spegel och överfarten var en lisa för själen. Bort från storstaden, ut i isoleringen och koncentrationen på en enda sak - att ha roligt. Väl över ser jag min skolresemnesbild från 5:e klass - remmalagen. De måste ha gjort ett outplånligt intryck på mig eftersom bilden fortfarande är så stark. Vi bilar den sista biten till Braheskolan genom de fantastiska ekskogarna anlagda på Gustav II Adolfs tid för att säkerställa förekomsten av båtbyggmaterial 350 år senare, dvs nu!

Invigningsfanfar!
Anita Andersson, Maria Becker-Gruvstedt,
Eileen Thomodsen och Sven Eliasson

Maria och jag möts av en uppskruvad stämning bland de övriga kursledarna - Anita Andersson, Sven Eliasson, Annmarie och Leif Wangin - som varit på plats sedan dagen innan. Praktiska förändringar in i det sista. Två av solisterna är redan på plats - Ib Lanzky-Otto och Frøydis Ree Wekre. Pianisten Kerstin Jansson är redan i full gång. Husmor är mycket behjälplig med diverse saker och det vilar en spänd förväntan inför uppgiften och deltagaranstormningen. Jag hinner slänga in mina saker i mitt rum - hinner knappt titta på skolområdet, men vilket gediget första intryck det gjorde! - innan jag sätter mig i min buss för att köra tillbaka till hamnen och vara chaufför åt ankommande hornister. Svens elever spelar hornkvartett med den äran vid ankomstkajen, glatt förstärkta av den danske hornisten

Klaus Gottlieb som anlånt tidigt. Vid varje körning tillbaka till skolan känns en märkbar höjning av temperaturen och aktiviteten. Även utställarna börjar anlåda (Brassspecialisten, Rauch, Procura, Dieter Otto, Alexander, Nyköpings musik, Hoyer, Ricco Kuhn, Knut Johanssons Musik, Finke, Brassdoktor). Jag "smiter" ifrån för att köra till flygplatsen och hämta våra mer långväga solister - Michel Garcin-Marrou och Richard Watkins

som dessutom har med sig sin familj, fru Tanya och lille Alexei. Tanya visade sig vara översättare med nordiska språk som specialitet vilket fick till följd att Richard under veckan fick valda delar av föregående nummer av Movitz sig till livs som nattlektyr!

Pampig invigning då kursledningen visar framfötterna i hornspel också. Två fanfarer, bl a en specialskriven för detta tillfälle av Staffan Lundén-Welden, spelas. Jag ikläder mig min favoritroll som ordförande och hälsar alla varmt välkomna. En liten andhämtning då alla går över till den lilla kyrkan nästgårds - Kumlaby kyrka - för att fortsätta invigningen med en helt underbar konsert. De fyra solisterna presenterar sig med solostycken i den nedåtgående solens sken och en fullsatt kyrka med gott om folk utifrån i publiken. Äventyret hade börjat!

Så här några månader efteråt - vad finns kvar i minnet? Hur var det möjligt att sova ca 2-3 timmar per natt och ändå ha energi kvar? Storformen för dagarnas aktiviteter, med ett kontinuerligt crescendo ju längre veckan led, var för mig avgörande. Yoga i den tidiga timmen under Ejvind Frantzens kunniga ledning blev för mig dagens

Michel Garcin-Marrou

Richard Watkins

Frøydis Ree-Wekre

Ib Lanzky-Otto

räddning. Frukost i trevligt samspråk med någon. En avcheckning i kansliet att allt var under kontroll. Där satt Leif och log med tillförsikt och sa: "Det är lugnt" på hemtam östgötska som alltid gjorde mig lika varm om hjärtat. Förmiddagarna ägnades åt mästarclasser i rullande schema för en lärare åt gången. Övriga lärare hade enskilda lektioner. Annmari hade lagt ner ett strålande arbete på att få en omväxlande repertoar genomgången. Vi som har varit på ett antal seminarier under årens lopp uppskattar att få höra lärarna ta sig an annat än bara standardrepertoaren. Det var fantastiskt att vi lyckats engagera fyra så olika lärare för de visade upp en fin bredd av olika uttrycksmöjligheter. Alltifrån Michels inåtvända starka musikaliska kraft över Richards otroligt läckra engelska spelstil till Ibs mycket personliga tolkningar med mycken kraft och humor och Frøydis pedagogiska mästerverk kryddade med mycken musikalitet. Och dessutom är alla fyra så trevliga vilket gör att eleverna spelade på toppen av sin förmåga.

Ensemblespel innan middag i fyra stora grupper. Det gick lite trögt i början, men allt eftersom veckan gick blev det mer fart och resultatet på lördagens konsert talade sitt tydliga språk. Så mycket fint spel! Middag som innebar å ena sidan att jag var "tvungen" att sitta ner i åtminstone 10 minuter för att hinna äta och å andra sidan en massa fixande och donande men också en stunds möjlighet att titta på utställningarna. Ryktet spred sig att Visingsö näst efter Frankfurt var årets största instrumentutställning för horn! Dessutom fanns det möjlighet att få sitt horn reparerat, för nestorn i Sverige, George Stucel, var på plats, anlitad av Brassspecialisten. Förutom instrument fanns det förstås en mängd noter som av vänligt sinnade utställare gärna lånades ut till påspelare. Pedagogiskt forum var för året en uppskattad nyhet som inbjöd till fyra intressanta seminarier arrangerade av Nordhornped. Mycken intressant information och diskussion vid dessa tillfällen kring hornläroböcker, lotsning i instrumentalundervisningen, gehörs-kontra notbaserad inläring, barnhorn mm. Mycket imponerande var de många modellerna av barnhorn som utställarna ställt till vårt förfogande.

Kvällsmaten intogs för det mesta med andan i halsen och mycket spring i benen inför kvällens aktiviteter. Därefter följde ånyo en timmes mästarclass för en lärare åt gången. Av erfarenhet visste vi att lärarna alltid brukade vara nyfikna på varandras undervisning. Därför var bara en lärare åt gången engagerad detta pass, vilket upplevdes som mycket positivt.

En stunds paus innan kvällens konsert. För mig har veckans konserter smält samman i ett stort fantastiskt lysande moln av underbart musicerande. T ex Frøydis fantastiska Plagge, Ibs omskakande Poulenc, Richards ekvilibristiska Bowen och Michels välklingande Reicha på naturhorn bara för att nämna några insatser. Anita hade lagt ner ett fantastiskt arbete på att få intressanta och omväxlande konserter. Samarbetet med länsmusiken i Jönköping innebar bl a att vi fick tillgång till två av deras förnämliga ensembler - Junekvartetten och Bauer Brass. Dessutom medverkade Falköpings Manskör tillsammans med Skaraborgs hornkvartett med den äran vid en konsert. Det var så skönt för öronen att blanda upp hornklangens med andra instrument. Dessutom kunde vi ännu en gång konstatera att horn passar in i alla möjliga sammanhang. Även tre andra hornister visade framfötterna med var sitt stycke: Erja Joukamo-Ampuja spelade en hornkonsert av finländaren Sermilä, Brit Johnsrud en av norrmannen Nystedt och Staffan Lunden-Welden ett eget solostycke - Eureka. Inte att förglömma den fantastiskt underhållande konserten med Lennart Langer och Petter Carlsson som båda spelade jazz på horn och piano. Så roligt de verkar ha när de möts! Kvällsfikat blev konstant förseknat eftersom det var svårt att hålla sig till en timmes konsertprogram bara. Vi i kursledningen tog våra koppar med tilltugg och samlades i sekretariatet för en stunds "pep talk" då vi gick igenom dagens händelser - vad som varit bra och sådant som varit mindre bra - och vad som skulle hända under morgondagen. Det fanns alltid dråpligheter att berätta som vi alla skrattade gott åt och fick ny kraft av inför kommande uppgifter. Vem minns inte när Watkins junior rev ner fönsterspröjsen under pappa Richards spel av Bowen på konserten? Publiken reagerade starkt medan den luttrade fadern bara lyfter

på ena ögonbrynet. Eller Maria Beckers undring efter ett pedagogiskt forum då barnhornen presenterades:

- Undrar hur det ser ut med barn i gigbag?!

Vissa personliga drag kom fram, som t ex i detta meningsutbyte med Michel:

☞ - Det är för mycket att göra.

- Men du har ju fått ett schema i förväg.

- Jag läser aldrig papper.

- Du kanske inte kan läsa?

- That's a point.

Eller denna: Två hornister anländer och ställer sig i kö för att registrera sig till hornseminariet. Efter en halvtimmes köande är de framme och möts av "Välkomna till engelskkursen!"

Dagens sista schemalagda aktivitet var grammofonstunden. Fyra hornhistoriskt intresserade herrar med bagaget fyllt av inspelningar underhöll varsin kväll - Ib , Kjell Moseng, P-O Blomqvist och Thomas Ekman. Det blev mycket uppskattade avrundningar på intensiva dagar. Jag hade inte möjlighet att övervara alla, men försyren såg till att jag kunde lyssna till Kjells stund kring tidiga franska och engelska inspelningar. Jag är ohjälpligt förälskad i det lite inåtvända, mycket intensiva franska spelsättet och de inspelningar Kjell hade valt ut berörde hänsynslöst min romantiskt långtande ådra på bästa snyftfilmsmanér. Och som vanligt hade jag glömt min nästduk. Snörvel.

Efter denna dos av kultur var alla i stämning för övergången till nästa dag - baren öppnade och togs handfast om hand av Christian Schelander. Kursledningen var symtomatiskt nog mycket aktiv i denna programpunkt med mycket prat och skratt. Vi kopplade helt enkelt av. Behovet av nedvarvning var tydligen enormt för vi hade energi för åtskilliga timmar. Vilket föranledde mig att generera en ny teori: Summan av antalet timmar för nedvarvning och sömn är konstant. Dvs ju fler timmar som går åt för nedvarvning desto färre timmars sömn behövs!

Det var storformen, men som i alla sådana fanns det även här avvikelser

och tillägg, t ex det entusiastiska föredrag Bengt Belfrage höll om sitt hjärtema överansträngning och tisdagens fina kaffekonserten med korta stycken av god kvalitet. Mitt i veckan anordnade vi dessutom en utflykt för att åse sevärdheterna på Visingsö och i Gränatrakten - André museet och Röttele by - med avslutning på Grenna Polkagriskokeri. Där fick Ib, Michel, Richard, Kaido Otsing (vår gäst från Estland), Hans Herrmann (Alexander) och Sven visa sina talanger i polkagristillverkning. Med en hantverkarens skicklighet började Hans med att dra den varma kletiga smeten. Sedan följde en stilstudie i tålmod och precision alltifrån Ibs flyhänta lösning med en stor kringla till barnen, Richards och Svens fascination över ett bångstyrt material, Hans och Michels njutning i precisionen till Kaidos fantastiskt utformade horn!

Sista dagen

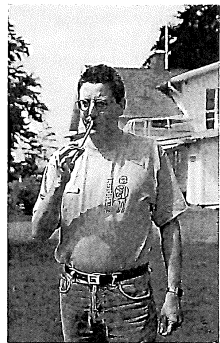
Med stor frenesi för att få allt att klaffa och med en begynnande sorg i hjärtat inför alla avsked grep vi oss an sista lördagen. Vi grundade väl med morgonens yoga med efterföljande frukost. Förmiddagens utvärdering blev en trevlig och konstruktiv tillställning. Vi fick mycket positiv feedback och en del förslag till förbättringar att vidare befordra till finnarna som tar över staffetten. Ensemblekonserten som följde bjöd på mycket fint hornspel. Skaraborgs hornkvartett uruppför en sats ur medlemmen Gustav Jannerts 2:a Hornkvartett med bravur. Efter en sen middag håller Michel ett fint föredrag om hornets historia med vidhängande musikexempel proffsigt assisterad av Kjell Adel Lundström på naturhorn. Nu accelererar veckan in i det festliga avslutandet. Det börjar med slutkonsert 1 med solisterna och Bauer Brass. Brasset höjer stämningen flera grader genom att spela både svängigt och med bländande teknik i en egen avdelning. Jag ikläder mig min favoritroll nr 2, som dirigent av det kammarmusikalska slaget, för att tillsammans med tubaisten Yngve Nordström från brasset och de fyra solisterna exekvera Christer Danielssons konsertanta svit för tuba och fyra horn. Publiken vet inte till sig av förtjusning och solisten får stående ovationer. Redan nu vet vi att vi har gjort en riktig gladplanering för kvällen. Tidsschemat spricker

Brit Jonsrud (Norge)

Maria Becker-Gruvstedt

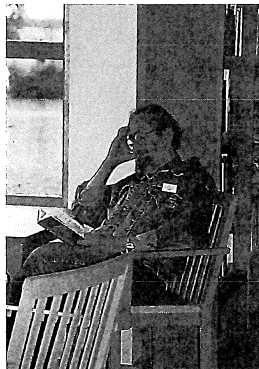
Thomas Ekman

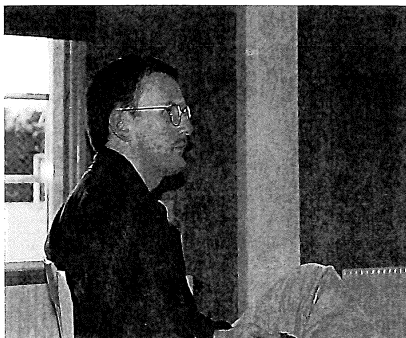
Bengt Belfrage

Petter Carlsson

Geroge Strucel, legendarisk hornreparatör

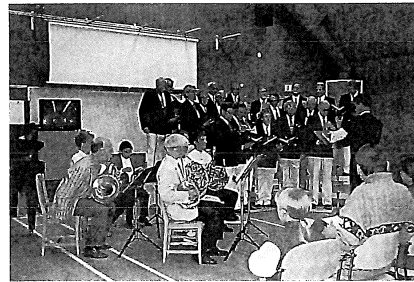
Kaido Otzing (Estland)

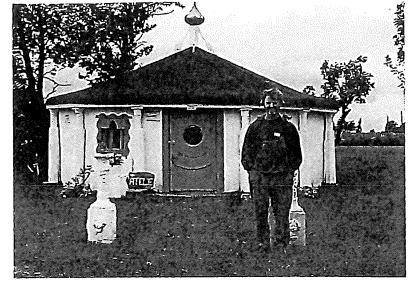
Thomas Ekman,
Michel Garcin-Marrou (i bakgrunden) och Torben
Verner-Jensen

Hornkvartett från Malmö Musikhögskola

Falköpings manskör och Skaraborgs hornkvartett
(6 st!) under ledning av Bengt Olausson

Yogaläraren Eivind Frantzén (Danmark)

redan här, men vad gör det - natten är lång! Med applådaskorna ringande i öronen förflyttar vi oss en trappa upp där det är dukat långbord inför festmiddagen. Rökt sik med tillbehör smakar utsökt och därefter en specialdesert som Christer Printz står för. Nu får jag förklaringen till den något sötaktiga dimma som har legat över mitt hus nästan hela veckan. Kastrullen har stått på i princip all ledig tid för att koka ihop denna fantastiska efterrätt. Utan att skämmas tar jag två portioner och njuter.

Efter middagen röjer vi. Det går fort för många anmäler sig till frivillig tjänstgöring och jag tror att många med nyfikenhet vill påskynda starten av slutkonsert 2 - den lite mer lättsamma och spexiga. Den inleds med Beethovens sonat av Frøydis och Ib. Det är tjugo år sedan jag hörde den förra gången och jag måste ge hornisterna en eloge åt det utvecklade samspelet samt den fördjupade tolkningen som bl a innehöll mer jagande intensitet i detta framförande! När skrattparoxysmerna lagt sig och Kerstin vid pianot någorlunda har hämtat sig från chocken smyger sig Michel och Ib upp på scenen och drabbar samman i Kattduetten av Rossini. Den något mer aggressiva katt-Ib blir på franskt kattmanér avmätt avsnoppad tills förlåten rämnar och grälet är i full gång. Jublet stiger i takt med att minuterna

rinner iväg. Frøydis visslar tvåstämmigt på sitt oefterhärmliga sätt och konserten avslutas med en sång ur Brittens serenad med Ib som smäktande tenor användandes egenhändigt påfunnen rekvisita tillsammans med Richard som gravallvarlig wagnertubaist. Jag vänder blad på denna konsert och upplever starkt hur Kerstin frenetiskt kämpar sig igenom detta stolleprov. Hon var inte invigd i förväg!

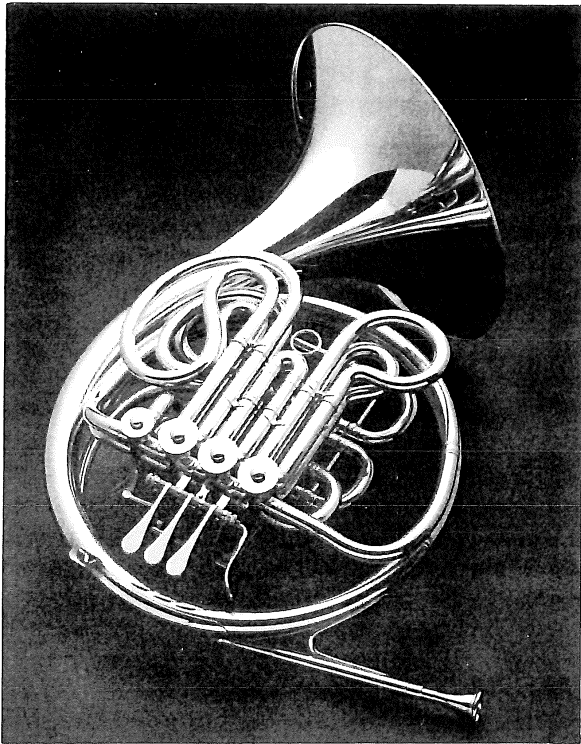
I den mycket uppslupna stämning som nu fanns i salen var det mig ett nöje att avtacka alla som gjort denna vecka till den fina upplevelse den blev. Karin Johansson, en av Annmaris elever, hade på uppdrag designat och förfärdigat presenter till solisterna - en brosch till Frøydis och manchettknappar till herrarna. (Tack Karin!) Det mest positiva med att avtacka är alla uppmuntrande saker man får möjlighet att säga och alla gratiskramar man får tillbaka. Ett speciellt tack vill jag även här ge till den ständigt arbetande Kerstin vid pianot. Även om solisterna hade mycket att göra och Michel lite försynt undrade om det inte fanns någon sovmorgon är det i alla fall ackompagnatören som sliter mest. Tack Kerstin för din insats!

Kvällen och hela veckan avslutades festligt med dans till brunnssextett spelandes på gamla svenska instrument. Vilken njutning för örat och benen! Vi dansande kunde ha hållit på hela natten men efter ett antal timmar konstaterade hela bandet enhälligt med prof. Schmutzigs ord: "Der lip ist stiff!"

Natten fortsatte och gick så småningom över i avskedets söndag. Tack alla ni över 100 deltagare som gjorde veckan så fantastisk och väl mött igen i Finland!

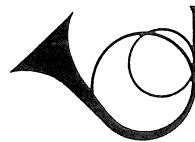
Lena Forén

*New
address!*

Double Horns
Single Horns
Deskant Horns
Natural Horns
Restorations

Daniel Rauch, Horn Maker

Rauch Horns

PROF. KOHTS VEI 77
N-1320 STABEKK, NORWAY
TLF.: (47) 67 12 11 99
FAX : (47) 67 12 15 99

BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN
JUPITER BESSON BACH AMREIN AMATI SELMER YAMAHA BUFFET

Försäljning av:

- bleckblås
- träblås
- stråk
- munstycken
- gigbags, etuier
- sordiner
- övriga tillbehör

**Professionell
instrumentverkstad**

BRASSDOKTORN är en professionell verkstad för blåsinstrument. Tre reparatörer arbetar dagligen med alla slags instrumentreparationer. Med hårt arbete och vidareutbildning hos olika instrumentfabrikanter, gör vi allt för att nå vårt mål: **Att bli den säkraste, tryggaste och bästa instrumentverkstaden i Sverige.** Prova BRASSDOKTORN nästa gång du har problem med ditt instrument!

BRASSDOKTORN

Friggagatan 25 - Box 6082 - 400 60 - GÖTEBORG

Tel: 031-153006 - Fax: 031-153056 brassdok@algonet.se

Sven Flood, Zigge Nowakowski, Sverker Pettersson (reparatörer) Mats Nilsson (försäljare)

Hornets Historia VIII

Stich/Punto

Under den gyllene tiden av hornspelets historia kom en hornist att utmärka sig långt över de andra. Född 1747 på godset tillhörande greve Wenzel Joseph von Thun i Tetschen, numera Jehusce (Zehuzice), en by i det tysktalande Czaslau-distriktet i Böhmen. Hans namn var **Johann Wenzel Stich** (Jan Vaclav Stich) och han var son till Wenzel och Katharina Stich. Familjen var livegen och fadern var grevinnan Katharina Thuns personlige kusk.

På godset blev Johann Wenzel Stich undervisad i sång och violinspel. Greve von Thun upptäckte också Stichs talangfulla trakterande av jakthornet och satsade på honom genom att tillsammans med Franz Weisbach skicka dem till dåtidens finaste pedagoger.

Först till Prag för att studera hos Joseph Matiegka (studiekamrat med Anton Joseph Hampl och båda elever av Hermoläus Smeykal). Därefter till München för vidare studier hos Johann Schindelars. Slutligen kom Stich att studera hos Hampel och Carl Haudek i Dresden.

Hos Hampel utvecklade han handhornstekniken och hos Haudek, som han bodde hos under sin vistelse i Dresden, utvecklade han sitt höjdreger.

Här förvånade Stich många genom att ofta spela två eller tre svåra Sekond-konzerte (Låghorns-konserter) efter varandra, fastän hans fysik var långtifrån robust. Bl.a. var det Hampls hornkonsert, som Stich brukade spela (se Movits nr 5).

Efter studieuppehållet i Dresden kom Stich tillbaka till sin patron Greve von Thun. Livet som upppassare blev en för stor börda efter den frihet han känt. Från denna tid berättas att Stich hade ett dominerande sätt och ett våld-

samt temperament. Ernst Gerber berättar att "Stich inte fick bära svärd för sina överordnade som brukligt var, då man var rädd, att han kunde skada någon, när hans temperament slog över".

20 år gammal flydde Stich tillsammans med fyra andra musiker. Greve von Thun blev rasande och sände ut ett uppbåd av soldater för att fånga dem och de hade order på att minst slå ut Stichs framtänder så att han aldrig skulle kunna spela horn mer. I arresteringsorden beskrevs Stich vara av medellängd, blekhyad och finmig. Turligt nog nådde de över gränsen till kyrkostaten Rom, där Stich italieniserade sitt namn till Giovanni Punto.

Den första anställning som Punto fick efter att han lämnat Böhmen, var hos Prins av Hechingen, "Hochfürstl. Waldhornist von Hohenzollern".

27/3 1769 kom han till Hertigen av Mainz orkester. Hovkalendern nämner honom fram till 1774, varefter han sa

upp sig i vrede, eftersom han inte tilldelats konsertmästarplatsen. (Punto såg sig framför allt som stor violinist och hans ambition var att leda en orkester.)

Nästa anställning blev som förstehornist i Würzburg, och härifrån utgick Puntos första stora turné som solist runt om i Europa. Tidigt 1772 måste Punto spelat konserter i London. Dr Charles Burney nämner detta då han lämnar den första detalierade beskrivningen om Puntos hornspel efter att han hört honom i Coblenz:

Kurfursten har en fin orkester, i vilken M. Ponta, den firade hornisten från Böhmen, vars smak och häpnadsväckande utförandepraxis som senast i London blev så applåderad, är medlem.

Mellan den 25/12 1776 och den 31/3 1777 spelar Punto 11 konserter i de av Jean Le Gros ledda Concerto Spirituel i Paris. Vid den sista av dessa konserter är en av åhörarna Marie Antoinette.

Efter Paris blev det en tur över till London för 2:a gången och här undervisar han bl.a. Kung Georg III:s privata orkesters hornister, Moller och Kellner.

1778 spelade Punto igen i Paris och denna gång var det 8 konserter. Vid detta tillfälle hörde Wolfgang Amadeus Mozart honom. Mozart skriver i ett brev till fadern, daterat Paris den 5 april 1778 följande: "Nu skall jag skriva en sinfonia concertante för flöjt, Wendling; oboe, Ramm; valthorn, Punto; och fagott, Ritter. Punto är en magnifik blåsare". Senare den 1 maj 1778 skriver Mozart igen till Fadern:

– Men det har krånglat till sig med min Sinfonia concertante. Det verkar som om något kommit emellan igen: jag har mina fiender här också. Var har jag inte haft det? Men detta är ett gott tecken.

Jag har fått skriva min sinfonia under största brådska, jag har arbetat intensivt, och de fyra solisterna var och är mycket förtjusta i stycket. Le Gros [sångare och kompositör samt under 15 år ledare av Concerto Spirituel] hade noterna i fyra dagar för att få dem kopierade, och jag såg dem alltid ligga på samma ställe.

Men i förrgår fann jag dem inte; jag sökte och sökte bland noterna, och fann dem till sist undangömda där. Jag låtsades som om ingenting.

Sedan frågade jag Le Gros:- Jo, jag undrar, har ni lämnat ut min Sinfonia till kopiering? Nej, det hade han glömt, svarade han. Då jag ju inte kunde ge honom order vare sig att få noterna kopierade eller att uppföra verket, sa jag ingenting.

Jag gick till konserterna de två dagar, då min Sinfonia skulle ha spelats. Då kom Ramm och Punto och frågade mig, varför inte min Sinfonia spelades. De var ursinniga.

– Det vet jag inte, svarade jag. Ni är de första som för det på tal. Jag vet ingenting. Ramm blev rasande, och i orkestermusikernas rum svor han ve och förbannelse över Le Gros, på franska, och sa att det var just snyggt gjort av honom, etc.

Vad som retar mig mest i hela den här saken är att Le Gros inte har sagt ett ord till mig – endast jag skulle hållas i okunighet. Om han åtminstone hade framfört en ursäkt – att han inte hade haft tid eller något liknande – men absolut ingenting. Jag tror att det är Cambini, som ligger bakom. Han är en italiensk kompositör här, som jag, egentligen utan att mena det,

hade sagt något nedsättande om, när jag träffade Le Gros första gången.

Cambini har skrivit kvartetter, och en av dem hörde jag i Mannheim. De är riktigt vackra. Jag talade berömmande om dem och spelade början på den jag hade hört. Men Ritter, Ramm och Punto var också där, och de lämnade mig ingen ro, de sa, att jag måste fortsätta att spela, och själv fylla i vad jag inte kom ihåg av Cambinis musik. Det gjorde jag också, och Cambini var alldeles utom sig av lycka och kunde inte låta bli att ropa: *Questa è una gran'testa!* [Vilket huvud]. Men i själva verket var han ganska sur.....

Mozart sålde sedan partituret till Jean Le Gros och det har aldrig blivit återfunnet. Otto Jahn fann en Sinfonia Concertante för oboe, klarinett, horn och fagott i Ess-dur, K. 297b/anh. C 14.01. Den enda källan till detta verk är Jahns egen kopia. Det finns inget bevis för att detta är ett verk av Mozart och det råder stor oenighet bland musikkforskare om dess äkthet.

Under sina vistelser i Paris blev Punto mycket god vän med hornvirtuosen Carl Türschmidt och det är från honom mycket av informationen om Puntos liv härstammar.

1781 gjorde den kände parisiska hornbyggaren Lucien-Joseph Raoux tre horn i solitt silver till Türschmidt och hans duettkollega Johann Palsa samt Punto. En av dem, som ofta hörde Punto spela, var den franske historikern François J. Fétis. Han beskrev Puntos hornspel med orden: "Man kan inte tänka sig en vackrare klang, säkrare ansats och en mer medryckande frasering än Puntos." Fétis noterar också skillnaden i klang på det nya hornet som är mer briljant än tidigare.

Vi kan tänka oss att Punto tidigare spelat på ett böhmiskt instrument och då antagligen med ett klockstycke som var något större än Raoux-hornets. Metallvalet (silver) kan också ha gjort att klangen blev mer briljant.

1781 erbjöds Punto en plats i ärkebiskopens av Würzburg hovorkester, vilken han accepterade. Året efter kom Punto tillbaka till Paris efter ett erbjudande från greve d'Artois (senare Charles den 10:e) om en plats i hans orkester med livslång pension och stor frihet för att kunna åka på soloturnéer.

1788 var Punto i London och spelade bl.a. i Madame Maras Pantheon konserter, från vilken denna berättelse av Michael Kelly är hämtad:

Jag gick in till artisternas foajé för att prata med fru Crouch, men de enda personerna i rummet var Madame Mara och herr Ponte (sic), den Preussiske Kungens förste hornist, och en väldigt fin artist; Han var en mycket nära vän till Madame Mara, och engagerad för att spela en konsert...denna kväll.

Han sa till Madame Mara på tyska "Min kära vän, mina läppar är paralyserade av rädsla och jag är säker på, att jag inte kommer att kunna få ut ett enda ljud ur mitt instrument; jag ger vad som helst för lite vatten eller öl, så att jag kan fukta mina läppar." Madame Mara svarade på Tyska "det finns ingen här att hämta, men om jag visste, var jag skulle hämta, så skulle jag gå och hämta det själv."

Medan de pratade stod jag vid den öppna spisen. Jag sa till Madame Mara på tyska, "Madame, jag är ledsen för att ni skall ha det besväret medan jag står överksam här. Det skulle glädja mig mycket att få lov att hämta lite porter till Herr Ponte."

Jag meddelade omedelbart en budbärare för att få ett skummande krus; och så fort den anlände, gav jag kruset till den törstige musikern. Det var i Grevens tid för i samma ögonblick blev han kallad till scenen för att spela sin konsert.

1788 hade greve d'Artois lämnat Paris, och Punto gjorde en turné genom Tyskland i hans egen vagn, vilket ger oss en idé om hans succé och välmående. 1789 kommer Punto tillbaka till Paris och blir där under hela franska revolutionen fram till Napoleons övertagande 1799.

Under denna tid verkar han bl.a. som violinist och dirigent för Theatre des Variations Amusantes (1795-97) och uppnår därmed sin livslånga ambition att få leda en orkester. Han skriver också en "hymn till friheten".

Hornet lade han dock inte åt sidan. Någon gång mellan 1792 och 1795 kom de första exemplaren av hornskolan: *Seule et Vraie Methode pour apprendre facilement les Elémentes Premier et Second Cors*, som var skriven av Hampl och redigerad av Punto (se Movits nr 5).

Förutom den inledande texten i artikulationens konst består skolan enbart

SEULE ET VRAIE

MÉTHODE

Pour apprendre facilement les élémens des
Premier et Second Cors;

Aux Sources Bénes

Dans laquelle sont indiqués les coups de langue et
les liaisons les plus nécessaires pour tirer les beaux sons de cet Instrument.

Et pour y parvenir il faut observer,

- 1° De Prononcer en appliquant son coup de langue le mot *Daou* en frappant fort avec la langue et diminuant le son ensuite qu'il produise le même effet que le tintement d'une cloche.
- 2° Pour bien articuler le coup de langue sur il est essentiel de prononcer en appliquant le coup de langue le mot *Ta*.
- 3° Pour bien appliquer dans les Adagio le coup de langue doux il faut prononcer le mot *Da*.

Composée par **HAMPL**

Et perfectionnée par **PUNTO**, son élève

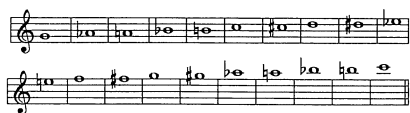
Prix 15⁰

À PARIS Chez M. Naderman, Éditeur, Luthier, Facteur de Harpe,
et autres Instrumens de Musique: rue d'Argenteuil à Apollon.

av duetter. Inte ett ord skrivs om handstoppstekniken, vilket tyder på att det fortfarande betraktades som en yrkeshemlighet som inte spreds i text, utan endast muntligen.

Följande instruktioner gavs:

1. Uttala ordet "DAUN" med tungspetsen och låt tonen klinga diminuerande, så att samma effekt uppnås som när man slår på en klocka.
2. För att utföra en korrekt och bra ansats, är det viktigt att uttala "TA" med tungspetsen.
3. För att kunna göra en mjuk ansats i Adagiopassager är det nödvändigt att uttala ordet "DA"
4. Registret för 1:a horn är:

Komponister måste observera att detta är registret för horn i C-basso, D, Ess, E och F. Från G-C-alto är det enbart möjligt att använda G-G:

Detta uttalande ger oss ledtråden att Punto inte spelade över höga C noterat, horn i F. Det förekommer ej heller några högre toner i Puntos egna kompositioner. Punto var en utpräglad låghornist, som hos Haudek i Dresden lärt sig bemästra det övre registret. Puntos registeromfång var alltså det samma som en professionell orkesterhornist har idag.

5. Registret för 2:a horn är:

Den unge komponisten varnas för att skriva tonerna a och f samman: då f är för högt och a för lågt.

Detta ger oss ledtrådar till Puntos stopptechnik. Om a betraktas som lågt, betyder det att Punto med största sannolikhet spelade denna ton helt öppet, i annat fall (hel, 3/4 eller halvstopp) tenderar a att bli för högt. Om f blir högt kan det betyda att Punto spelade denna ton väldigt öppet för att få en bättre klang.

6. Orsaken till att första hornisten inte kan ta de låga tonerna så lätt och att låghornisten inte kan spela de höga tonerna så lätt ligger i munstyckets utformning. Första hornistens munstycke är litet och randen har en liten diameter medan låghornistens munstycke är större med en betydligt vidare diameter.

1799 söker Punto platsen som hornlärare vid det nyligen öppnade Paris-konservatoriet. Till denna ansökning är det troligt att han presenterade Etude ou Exercice Journalier från 1793. Han får inte denna plats och lämnar kort därefter Paris för att resa till Wien, över Frankfurt och München. Allgemeine Musikalische Zeitung (AMZ) skriver Januari 1800: "Den mest berömda av alla valthornister är just nu på besök i München. Han får Hovets och publikens största bifall".

Väl i Wien träffar Punto Beethoven, som genast skriver en sonat till honom (op.17). AMZ Juli 1800 skriver om konserten på Burgtheater den 18 april 1800:

Den berömde, och nu antagligen den störste valthornisten i världen, Herr Punto, (född i Böhmen, vars egenliga namn är Stich) uppehåller sig just nu i Wien. Han gav nyligen en musikalisk akademie, där han framför allt spelade en sonat för piano och valthorn, komponerad av Beethoven, spelad av denne samt Punto, så utsökt och så känslösamt, att, trots den nya teaterordningen, vilken förbjuder da capo och kraftigt applåderande, virtuoserna efter likafullt starkt bifall, blev tvungna att spela igenom sonaten från början igen.

Följande månad spelade de sonaten igen i Pest (numera Budapest), där

musik- kritikern skrev: "Vem är denne Beethoven [sic]? Hans namn är inte bekant bland musiker. Givetvis känner vi alla till Punto.

Senare skriver AMZ 15 oktober 1800:

Herr Punto, den välkände horn-mästaren, slår alla med häpnad. Hans ton, hastighet, och speciellt utförandet är värt all beundran. Man skulle dock nästan önska att han spelade mer naturliga toner i sina vackra adagion [antagligen många halv/helvstopp]. Herr Beethoven gjorde honom den tjänsten, och skrev en sonat för piano med horn, vilken är briljant. Det var bra att få höra Herr Punto spela en god komposition, för hans egna kompositioner är inte precis signifikativa och här och där rätt bizarra.

För symfonin av Méhul som han dirigerade, kunde däremot ingen van konserttåhörare bli glad. Hur kunde Méhul bringa till denna långa jakt-symfoni, vid sidan om ett grötigt buller, alla sorters vulgära jaktmelodier och triviala fränstötande måleri-er? Herr Punto dirigerade själv med violinen, men han såg bara löjlig ut genom sitt gammalfranska humbugsartade grimaserande - vilket gör en ont, med tanke på hans i övrigt stora meriter.

Efter 33 år vågade sig nu Punto till sitt hemland Böhmen. Det fanns ingen risk för tillfångatagande längre. Greve von Thun var sedan länge död, och storheten gjorde att hans landsmän följde resan från vägen och skälade för honom på värdshuset.

18 januari 1801 gav Punto en konsert i Nationalteatern i Prag, där han spelade en konsert och en kvartett av egen komposition. Prager Zeitung skriver följande:

Den höga Adeln och den ärade publiken njöt i måndags, den 18, i den Kungliga Nationalteatern, det ovanliga nöjet att få beundra virtuosen Herr Punto, som är berömd vida omkring, spelande två konserter på valthornet. Denna kände artist (under namnet Punto) fick eniga applåder för utförandet av dessa konserter då han visade sitt ojämförligt mästertliga trakterande av detta instrument. Han fick den största expertisen att erkänna, att de aldrig hade hört något liknande utförande på valthornet. Utförandet på det annars så svåra blåsinstrumentet var som den renas-

te sång, i det höga registret såväl som i det låga. I flera delvis lyriska, delvis tragiska cadenzer, spelade artisten till och med 2 och 3 stämmiga akord. De valda variationerna bestod av utsökta nyheter. Det visar att vårt faderland producerar stora musikaliska genier.

1802 slog sig Punto ihop med sin gode vän från åren innan revolutionen i Paris, komponisten och pianisten L. J. Dussek. De turnerade runt i Böhmen, och spelade bl.a. konserter i bägge deras födelsebyar.

Efter en kort tripp till Paris 1802, kom Punto tillbaka till Prag igen. Han blev nu sjuk i lungsäcksinflammation och plågades i 5 månader, innan han slutligen avled den 16:e februari 1803 i sitt 56:e år. Han begravdes på den allmänna kyrkogården Prag Kleinseite den 19:e februari.

Vid Puntos gravplats restes ett monument till hans ära. Inskriptionen på monumentet lyder:

PUNTO FICK ALLAS APPLÅDER.
LIKA MYCKET SOM MODER BÖHMEN
APPLÅDERADE HONOM I LIVET,
LIKA MYCKET SÖRJER HONOM
I DÖDEN.

Prags tonkonstnärsförening höll ett dödsrequiem för Punto den 26 februari i Pfarrkirche St.Niklas, där Mozarts requiem spelades. Tusentals människor kom för att hedra minnet av Punto.

Som så många andra musiker vid denna tid, komponerade Punto. Bland hans verk kan nämnas: 14 hornkonserter, 1 klarinettkonsert, kammarmusik av olika art, bl.a. 18 kvartetter för horn, violin, viola och bas.

Litteratur

Fitzpatrik: *The Horn and Horn Playing... 1680-1830*
Oxford University Press 1970

Franzén: *Mozarts brev. Natur och Kultur*
1991

Morley-Pegge: *The French Horn. Ernst Benn*
1960

Pizka: *Hornisten-Lexikon. Hans Pizka*
edition 1986

Tuckwell: *Horn. Schirmer Books* 1983

Discografi i urval:

Punto: Hornkonserter
Horn: Barry Tuckwell
Academy of St. Martin in the Fields
Dir: Neville Marriner
EMI CD 7243 5 6939721

Punto: Hornkonserter
Horn: Vladimira Klanska-Bouchalova
Prags kammarorkester
Supraphon CD 110166-2

Punto: Kvartett för horn, vl, vla och Bs.
Op.2 nr.1.
Naturhorn: Thomas Müller
Deutsche Harmonia Mundi CD HM 953-2
882 980-907

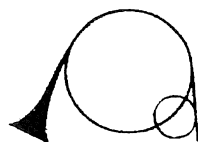
Mozart: Sinfonia Concertante K 297b Anh
1/9

Aurèle Nicolet, Flöjt
Heinz Holliger, Oboe
Hermann Baumann, Horn
Klaus Thunemann, Fagott
Academy of St. Martin in the Fields
Dir: Neville Marriner

Thomas Ekman

kap horn musik

hornnoter

brett sortiment till smala priser

sänd efter prislista!

torparegatan 39

441 65 alingsås

tel./fax 0322/55311

På tal om horn...

Innan jag tar itu med berättelsen om nästa klenod måste jag återvända till det första objektet, Wien-hornet i C som jag talade om i förra numret. Sen dess har jag varit i London och samtalat med Oliver Brockway. Han spelar själv på ett äkta Wien-pumpventilhorn, har eget förlag med Wienerhornrepertoaren som specialitet och är en auktoritet på området.

Av honom fick jag veta att de traditionella instrument som används i österrikiska jaktensembler alltid är stämda i Ess. Att de ser ut att vara olika stora på bild beror på att de är hopsatta i olika antal varv. Så frågan återstår till vilket ändamål mitt horn är tillverkat. Oliver trodde att det kunde vara gjort enbart som prydnad, men eftersom det är så välbyggt och stämmer så bra borde det finnas ett bättre svar.

Göteborgs Symfoniker ska till Wien en hel vecka i månadsskiftet februari-mars 1997. Då ska jag höra mig för och se om jag inte kan komma med en annan förklaring. Rapport kommer sen.

SAMLAROBJEKT NR 2

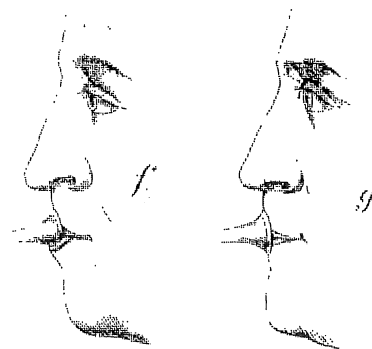
Det var hösten 1951 jag anlände till Catterick Camp för att tjäna Hans Majestät som militärmusiker. Dirigenten för blåsorkestern på skolan jag gick i hade rekommenderat mig för en tjänst som hornist hos regementet *The Royal Corps of Signals* baserat på mina framgångar på Ess-hornet (*Tenor Cor*). De hade fått höra att jag hade mycket talang, så jag fick ett enkelt F-horn med pistongventiler och ett munstycke och fick besked att börja spela. Hela den samlade brittiska arméns auktoritet räckte inte till denna gången, och ett lovande skickligt hanterade av instrumentet uteblev totalt.

Men jag hade undertecknat mitt kontrakt i den mogna åldern av 15 år, ett kontrakt som innebar att jag skulle tjänstgöra i regementet i 6 år, och sen vara i reserv i ytterligare 4 år. Märk väl att detta skulle räknas först från 18 års ålder, eftersom pojktjänstens (*band boy*) lärlingstid inte räknades. I gengäld skulle jag få gratis allmän utbildning

samt musikundervisning (!). Självklart visste jag inte vad jag gjorde. Allt detta var bara en massa finstilt i paragraferna. Det viktigaste var att jag skulle få tillfälle att lära mig spela horn. Allt annat var av sekundär betydelse. Sanningen slog mig ca tre år senare, när jag fick ett enormt behov av att studera horn på allvar. Men då var jag verkligen fast i militären. Det kändes då som om det var för hela livet, men så småningom, efter mycket kämpande, klarade jag att riva mig loss från kontraktet och kunde börja som heltidsstudent vid The Royal College of Music i London hösten 1957.

I det militära var det bastrombonistens uppgift att ta hand om min undervisning och att instruera mig i valthornets ädla konst. Han hade lärt och överunnit musikens teoretiska grunder, och på samma sätt fick jag till det, på papegojvis, från con brio till Ciss-durs förtecken. I hornspelet använde vi den trofaste Oscar Franz metod, och vi började med övertonsövningar från sida 12 till sida 17. Jag fick anstränga mig för att genomföra övningar i olika tonarter med perfekta ansatser, intonation, en fin klang och inga fel. Som vägledning i embouchure kunde man se på sidan 12, där det fanns två skisser. Den ena är illustration "f", med "Einsetzen"-metoden, dvs med munstycket vilande på insidan av underläppen, och illustration "g", som visar "Ansetzen"-metoden, med munstycket vilande på båda läpparna. Lite förvirrande, inte minst därför att enligt boken (som härstammar från 1881) var det "Einsetzen"-metoden som var det mest vanliga, och "Ansetzen"-metoden förekom bara ibland. Det var denna bok som var auktoriteten i ämnet, och man undrade i sin okunskap om man gjorde fel, eller...?

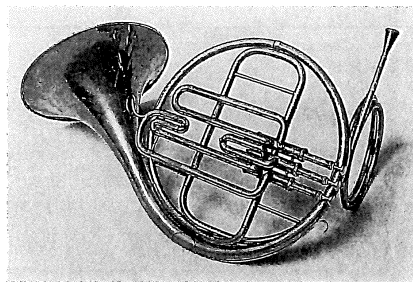
Jag minns väl den sensommarhelg ca ett år senare när jag höll på med skalövningar. Det var nämligen så att jag inte klarade av Fiss-dur-skalan i tre

Femtioalets embouchurevägledning från 1881

oktaver (!) tillräckligt tillfredsställande, och var instängd hela helgen för att öva på detta. I alla fall, något slag av naturlig talang tog över, och en viss framgång var uppnådd, ty efter ett års tid blev jag skickad till London, till The Royal Military School of Music för vidareutbildning.

Det är där denna historia egentligen börjar, därför att förutom att jag lärde mig en hel massa som jag inte behöver berätta om (jag var 16 år gammal) fick jag en lektion i veckan av en av Londons professionella hornister. Han hette Alf Cursue. Han var väldigt snäll mot mig, och gav mig till och med ett ordentligt munstycke, som jag fortfarande har kvar. Jag fick även ett pris i hornspel vid årets slut!

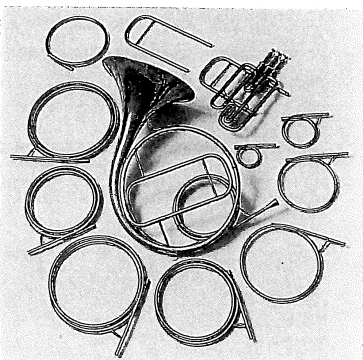
Instrumentet som ventilhorn i te- och rökpaus-ställning

När jag återvände till mitt regementet hösten 1953 blev jag snabbt intagen i själva *Concert Band*. Detta innebar sommarturnéer till badorter och parker, endast uniform på podiet (mycket viktigt), och även extra pengar i fickan. Och snart blev jag en regelbunden solist i konsertprogrammen. Jag var då 17 år.

Många år senare, efter några år i militären, 4 år på musikcollege, ett par år på Sadler's Wells Opera i London 1961-63, flera år på Operan i Oslo 1963-74 och även flera år senare i GSO var jag i England på semester. Bland annat besökte jag en gammal hornkollega från Sadler's Wells, Chris Hortin. Vid denna tid hade mitt intresse för naturhorn vuxit fram, och när jag nämnde detta för min vän föreslog han att vi skulle besöka en kille han kände, som egentligen var trumpetare, men som också sysslat med att plocka ihop olika mässingsinstrument, bla horn. Han hette Brian Wright. Att det blev ett väldigt trevligt besök minns jag väl, men något horn blev det inte.

Och det var det, i alla fall trodde jag det, men tre år senare ringde telefonen i min bostad på Södra Vägen i Göteborg, och det var Brian Wright. Han hade fått i uppdrag att sälja ett gammalt horn åt en bekant, och kom ihåg mitt intresse för sådana. Han skulle just till Sverige på en affärsresa, och skulle han ta hornet med sig? "Well, öh, självklart, javisst, öh, jättebra" var min omedelbara reaktion, tack vare att kontanta medel inte fanns precis då (hornister med kontanta medel, finns dom?)

Han dyker upp i alla fall, visar mig instrumentet, och nämner i förbigåen-

Det kompletta hornet med samtliga byglar plus ventilatsats. Lägg märke till den extra stämbygeln för tidstrogen låg stämning

de att hornet en gång tillhört Alf Cursue. Vilken känsla! Där satt jag med min förste lärares gamla horn i mina händer. En tillfällighet? Vilken märklig och spännande känsla det var. Förståeligt nog var det inte i speciellt bra skick. De avtagbara pistonventilerna var fastlödda, och det var ganska fula och kraftiga stag fastlödda på plats som förstärkning. En F-bygel följde med. Då hände något märkligt. Telefonen ringde, och när jag kom tillbaka in i rummet hittade jag hornet uppställt på golvet, stöttat av bygelns underkant, nu i rätt vinkel till kroppen, klockstyckets kant och den stora kurvan på klockstycket. Jag hade suttit ner när telefonen ringde, och helt utan att tänka hade jag ställt hornet på golvet på detta sätt. Det var en reflex från gamla dagar i militären. Det var nämligen så vi lämnade våra instrument när det var te- och rökpaus. Denna automatiska reflex fanns fortfarande kvar hos mig, och jag gjorde det utan att veta om det.

Vid den här tiden hade jag redan haft kontakt med Richard Seraphinoff, som är naturhornvirtuos, lärare på University of Indiana i Bloomington, och även instrumenttillverkare. Han tackade ja direkt till restaurationsarbetet. Det finns inget namn på hornets kropp, men vissa konstruktionsdetaljer pekar starkt åt franskt ursprung. Den avtagbara ventilatsatsen är tillverkad på 1920-talet av William Brown & Sons i London. Firman etablerades 1851, och togs över av hans tre söner. Firman blev mest känd för dessa ventilatsats, som var gjorda för ombyggnad av naturhorn till ventilhorn, men de tillverkade även egna instrument. På 1920- och 30-talet var det vanligt i England att skaffa sig ett ventilhorn på detta vis. På ventilbyglarna finns det markeringar som visar hur mycket drag man skulle ha för olika stämbyglar, men den som använts flitigast var F-bygeln och stundtals B-bygeln, med ventilbyglarna ganska långt indragna. Det var sådana horn som Dennis Brain, hans far Aubrey, hans farbror Alfred och även farfar Brain spelade på, och de var lysande hornister allihop. 1950 lät Dennis bygga om sitt gamla Raoux till B- och C-horn. Kort efter bytte han till en Alexander i Bb med A-ventil, men

under huvuddelen av sin karriär spelade han på sitt trofasta Raoux i F.

Jag måste bara tillägga att jag har haft kontakt med "Johnnie" Walker, som ägde mitt instrument. Han hade köpt det på femtioalet när han var hornist i *The Royal Tank Regiments* militörorkester. Han köpte det av en kille som hade köpt det själv från Alf Cursue 1949. Johnnie Walker ringde till Alf Cursue och pratade om hans gamla horn. Då berättade Alf Cursue att han 1928 spelat Brahms Horntrio på just det instrumentet på BBC Radio, och att det var den första radiosändningen med hornsolo någonsin. BBC drogs igång 1925. Han hade använt just detta horn ända fram till 1949.

Tyvärr vet jag ytterst lite om Alf Cursue, men jag vet att han var en av Londons topphornister under 20-, 30-, 40- och även 50-talet. Han är med i den berömda inspelningen av Haydns hornsIGNALSYMFONI (nr 31 i D-dur) tillsammans med Dennis Brain, Neill Sanders och Eddie Chapman. Inspelningen gjordes i september 1952. Jag har hört från olika kollegor som jobbade ihop med honom att han inte alltid var så lätt att ha att göra med.

Jag minns att som orutinerad student i slutet av femtioalet fick jag spela fjärde horn i en konsert med London Philharmonic Orchestra. Tchaikovskys pianokonsert var på programmet och Alf Cursue spelade andra horn. I första satsen blir fjärde horn plötsligt ganska ensamt på ett G (för hornet) under systemet, diminuendo. Jag darrade, som jag är ganska säker på att flera andra har gjort i sin tid. När konserten var över gick jag fram till Alf Cursue och sa hur trevligt det var att träffa honom igen efter så lång tid. "Javisst" sa han, "och nu har jag hört dig också". Detta indikerar att han hade en ganska vass tunga, men ändå ska jag alltid komma ihåg honom som en vänlig och hjälpsam gentleman och hornist, som intresserade sig för den unge och entusiastiske studenten för så många år sen.

Malcolm Page

"We are making horns, because we love the music !!"

FRENCH HORNS BY "MEISTER HANS HOYER"

"Meister Hans Hoyer" instruments are manufactured by the Vogtland Musical Instrument Factory Incorporated, located in Markneukirchen, Germany.

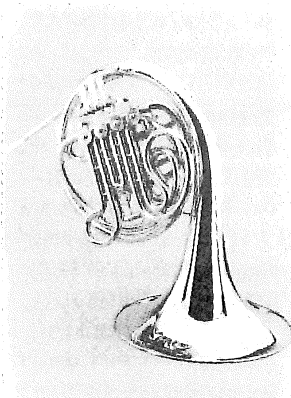
Markneukirchen and the surrounding area has a long tradition of music instrument manufacture, dating back to 1755 when Isaak Eschenbach, a native of Markneukirchen and maker of French Horns who had learned his trade in Leipzig, established a business there.

Markneukirchen and it's renowned industry continue to grow to this day. The international reputation the instruments have earned is ascribed to the technical innovation and development that is part of the area's tradition and philosophy, to the comprehensive range of models offered and to the fact that individual expectations of the musicians who own and use these instruments has invariably been met or exceeded.

In 1994, Vogtländische Musikinstrumentenfabrik (VMI) moved into their new factory in Markneukirchen, the world's most modern brasswind manufacturing facility.

"Meister Hans Hoyer" instruments are built not only to uncompromising musical and technical standards, they are manufactured in an environmentally clean plant, utilizing entirely new state of the art processes engineered especially for brasswind instruments.

The "VMI" staff consists entirely of people who have a strong traditional background in and orientation toward the handcrafting of wind instruments. Decades of experience are reflected and incorporated into all facets of the company's work. This begins with the training of apprentices and continues through all phases of manufacturing.

The new Model 5801 K provides security and comfort through the entire range. It features accoustical excellence, a rich warm tone, an easy response and sure note centering. The handmade 5801 K delivers superb projection and flexibility, which make it more and more popular for french horn artists playing in famous orchestras all over the world.

B&S
MARKNEUKIRCHEN
KLINGENTHAL

Vogtländische
Musikinstrumentenfabrik GmbH
Markneukirchen

Gewerbehark 13 · 08256 Markneukirchen
Telefon: (03 74 22) 20 35 · Fax: (03 74 22) 20 90

Medlemmar i Svenska Hornsällskapet

Lista över medlemmar 96-10-16

Meddela adressändringar och felaktigheter till vår sekreterare
Sofia Nygren 046-211 14 75
Helgonavägen 10
223 62 LUND

Adolfsson Arne

Box 123
385 22 TORSÅS
0486-10890

Ahlin Johan

c/o Åberg
Luntmakargatan 36
111 37 STOCKHOLM

Andersson Anita

Sigrid Undsets g. 3 bv
168 49 BROMMA
08-373267

Anderson Harald

Vallgatan 5
372 33 RONNEBY
0457-14050

Andersson Ingrid

Jennyhillsvägen 11 E
433 30 PARTILLE
031-448192

Andersson Katarina

Alingsåsv. 16 nb
121 48 JOHANNESHOV
08-6452743

Arnesson Daniel

Lillatorpsg. 2D/40
416 55 GÖTEBORG
031-196975

Aronson Eva

Ekehöjdsgatan 15
302 34 HALMSTAD
035-122050

Becker-Gruvstedt Maria

Irisgatan 28
215 65 MALMÖ
040-86050

Belfrage Bengt

Reimersholmsgatan 59
117 40 STOCKHOLM
08-842231

Bengtsson Johan

Örjavegen 26
N-6320 ISFJORDEN
NORGE
00947-71225643

Bengtsson Rolf

Blåvidegränd 88
162 45 VÄLLINGBY
08-7596269

Bergemalm Daniel

Ingesunds Folkhögskola
671 91 ARVIKA
019-310726

Berghäll Eva

Flisavägen 37
723 53 VÄSTERÅS

Bergström Cecilia

Vallängsg.18
507 53 BORÅS
033-157766

Bern Lennart

V. Kristinelundsv. 32
217 48 MALMÖ
040-264350

Bjerke Trine

Blåvidegränd 88
162 45 VÄLLINGBY
08-7596269

Blixt Tom

Skridskogatan 33
0221-17590
731 52 KÖPING

Blomqvist P-O

Långåkern 47
433 65 SÄVEDALEN
031-260164

Brandell Daniel

Högmoravägen 26
138 36 ÄLTA
08-7733599

Brodén Gustav

Axel Schenströmsgr 4
596 31 SKÄNNINGE
0142-41830

Brusvall Bertil

Tågvägen 20
133 44 SALT SJÖBADEN
08-7176649
08-7694184

Carlehed Andreas

S:t Månsg. 23
222 29 Lund

Carlehed Hanna

Carlehed Rebecca
Virke 9
244 91 KÄVLINGE
076-737016
076-151599

Carlsson Jan

Ekholmsvägen 228 5tr
127 45 SKÄRHOLMEN

Carlsson Per

Kämpavägen 4
291 51 KRISTIANSTAD
044-228070

Casagrande Joakim

Rosendalsvägen 6
212 19 MALMÖ

Dickfelt Fredrik

Allmogevägen 27
08-58081802
175 36 JÄRFÄLLA
arb " -6520310

Ehrstedt Eva

Storvretsvägen 76 2tr
142 31 SKOGÅS
08-7713246

Ekman Thomas

Giggatan 12
212 42 MALMÖ
040-496632

Eliasson Sven

Havstenavägen 36
541 43 SKÖVDE
0500-414692

Enblom Pär

Laholmsgatan 10
252 51 HELSINGBORG
042-128806

Englund Björn

Torsgatan 76 bv
113 37 STOCKHOLM
08-313931
arb 08-7833714

Eriksson Jan

Föreningsgatan 33
411 27 GÖTEBORG
031-161509

Fjellman Rune

Dalavägen 19
790 91 IDRE
0253-20320

Forén Lena
Gustav Möllersg. 10
211 51 MALMÖ
040-232584

Fransman Holger
Olavinlinnantie 4 A
SF-009 00 HELSINKI
FINLAND

Fredin Stig
Hästskovägen 14
136 73 HANINGE
08-7760276

Frenning Ingeborg
Lernäs
670 40 ÅMOTFORS

Fridh Bertil
Norra Klockspelsvägen 10 B
217 74 MALMÖ
040-260557

Fältström Peter
Margretelundsv. 84 1tr
167 36 BROMMA
08-804179

Garcin-Marrou Michel
141, rue Gabriel Péri
944 30 Chennevières
FRANKRIKE

Geisler Vicki
Skolgatan 23 C
241 31 ESLÖV

Garpered Anders
Himmelstalundsvägen 32 A II
602 16 NORRKÖPING
011-181939

Gonta Ylva
Dag Hammarskjöldsväg 3 B
224 64 LUND
046-148649

Granath Ronnie
Högadalsgatan 17
431 69 MÖLNDAL
031-410900

Grand-Clement Alexandre
Åhusgatan 4 2tr
214 38 MALMÖ
040-127789

Graneheim Lars
Kornvägen 24
713 34 NORA
0587-13794

Granlund Catarina
Hamngatan 39
941 32 PITEÅ
0911-63813

Gustavsson Dick
Sprängkullsg. 3A
411 23 GÖTEBORG
031-154489

Gustavsson Göran
Storvretsvägen 76 2tr
142 31 SKOGÅS
08-7713246
08-6862794

Halén Henrik
Ripagatan 12
231 52 TRELLEBORG
0410-41511

Hallnäs Eyvind
Lasarettgatan 2
733 38 SALA

Hammarlund Herje
Urvädersgränd 11
116 46 STOCKHOLM
08-6431328

Hedström Gustaf
Blockstigen 5
582 57 LINKÖPING
013-102769

Hellberg Magnus
Box 79
240 14 VEBERÖD
046-81612

Hellgren Erik
Skrämträsk 56
931 96 SKELLEFTEÅ
0910-69060

Henriksen Åshild
Tågagatan 35
254 39 HELSINGBORG

Holgersson Hans-Erik
Ankarskatavägen 81 B
941 34 PITEÅ

Holmberg Henry
Bessemergatan 29
724 74 VÄSTERÅS
021-352893
arb 021-325403
fax 021-199433

Holmer Erik
c/o Larsson
Trestegsgatan 2C 4tr
416 59 GÖTEBORG
031-388606

Holmström Elin
Lillsvedjevägen 10
922 32 VINDELN

Hultmark Pär
Smedsvägen 7
352 54 VÄXJÖ
0470-728833

Hultmark Stig-Olov
Roddaregatan 1
360 50 LESSEBO

Ivarsson Håkan
Matrisvägen 30
791 44 FALUN

Janhagen Mats
Slånbärsstigen 14
125 56 ÄLVISJÖ
08-861154

Jakobsson Jan
Nobbolav. 16
904 20 Umeå
090-123321

Jansson Elving
Diligensvägen 41
131 48 NACKA

Peter Jeppesen
Hardersvej 6
5610 ASSENS
DANMARK

Jeppsson Johan
Brobygatan 7
214 43 MALMÖ
040-6115952

Johansson Anders
Fryxellsgatan 7
680 71 BJÖRNEBORG
0550-27480

Johansson Bengt
Fredriksbergsvägen 109
541 62 SKÖVDE
0500-436229
arb 0500-431377,431340

Johansson Cecilia
Myrstigen 2
264 36 KLIPPAN

Johansson Rickard
Vadmalogr. 2
451 75 UDDEVALLA
031-814738

Johansson Ulf
Päronstigen 15
134 37 GUSTAVSBERG
08-570 30832, 38205

Johnsrud Brit
Nedstrandsgt 22
N-4014 STAVANGER
NORGE
51532042

Jönebring Per-Arne
Solvägen 39
141 46 HUDDINGE
08-7468480
arb 7625750

Jönsson Åke
Gamla Älvsbyvägen 19
943 31 ÖJEBYN
0911-65419
arb 0911-60941

Karlsson Birgitta
Lapplandsresan 54
757 55 UPPSALA
018-420604
arb 018-176920

Kjellén Thomas
Rudbecksgatan 77
216 22 MALMÖ
040-162594

Kleväng Pernilla
Storspovsgatan 9
573 37 TRANÅS
0140-13333

Knutsson Tommy
Trädgårdsvillan Margre-
telunds Gård
184 60 ÅKERSBERGA
08-540 646 19

Kristiansson Eva
Greve Dückers väg 12
241 37 ESLÖV
0413-16943
0413-15050

Kristiansson Åsa
033-125779

Kvist Rikard
Kvist Lena
Danska vägen 70
226 39 LUND
046-141532

Kvist Sören
Bagges väg 35
892 43 DOMSJÖ
0660-53329

Kärilin Kristina
Tomtebog. 44 4tr
113 38 STOCKHOLM
08-6421604

Lanzky-Otto Ane
Bergsundsgatan 21
117 37 STOCKHOLM
08-6689248

Lanzky-Otto Ib
Anders Lindebergsväg 6
129 35 HÄGERSTEN
08-976369

Larsson Dag
Skaldensg. 45
654 72 KARLSTAD
054-833084

Lennevig Mattias
Östertullsgatan 20
521 42 FALKÖPING
0515-19652

Linde Anne
Riggarg. 14A
802 86 GÄVLE
026-127843

Peter Lindqvist
Hamng. 39
941 62 PITEÅ

Lindström Jonas
Soltersplan 1 C
214 20 MALMÖ
040-974469

Lund Fredrik
Snödropsg.23
215 27 MALMÖ

Lundberg Eva-Tea
Maria Skolgata 48 A 2tr
118 53 STOCKHOLM
08-6586697

Malmstedt Jonas
Medskogsv. 13
820 65 FORSA

Markey Francis
Askv. 45
756 53 UPPSALA

Nielsen Inge
Barthsgade 4 1tv
DK-8200 ÅRHUS NORD
DANMARK

Nilsson Henrik
Wollmar Yxkullsg. 48 A
118 50 STOCKHOLM

Nilsson Jenny
Andjaktsvägen 6
226 53 LUND

Nordberg Olof
Dag Hammarskjöldsväg 1F
223 64 LUND

Ny Bengt
Herrhagsv. 27
122 48 ENSKEDE
08-6592019

Nygren Sofia
Helgonavägen 10
223 62 LUND
046-2111475

Nylund Tina
Artillerig. 25
871 41 HÄRNÖSAND

Nyqvist Håkan
Åsögatan 92
118 29 STOCKHOLM

Nyquist Rolf
Snöflingebacken 5
129 48 HÄGERSTEN
08-888746

Oddane Torild
Högebackane 27
N-5980 HÖYANGER
NORGE
00947-57713336

Olsén Jan-Erik
Kruthornsvägen 3 B 2tr
191 53 SOLLENTUNA
08-929274

Oskarsdottir Klara
060-176589

Ouchterlony Ragnar
Domaregatan 7
583 20 LINKÖPING
013-298090

Page Malcolm
Engelbrektsgratan 54
411 39 GÖTEBORG

Petersson Anna
Majstångsg. 14
414 72 GÖTEBORG
031-147523

Petersson Magnus
c/o Franzén
Solvändestigen 7 B
214 57 MALMÖ
040-967820

Petersson Sabina
Melkersgatan 3
15 66 MALMÖ

Petersson Per
Pingstv. 40
126 36 HÄGERSTEN
08-6810625

Petersson RoseMarie
Bergmossevägen 15
134 43 GUSTAVSBERG

Printz Christer
Rösta
740 81 GRILLBY
0171-70114
arb 0171- 25264

Ree Wekre Frøydis
Nordliveien 8 A
N-1320 STABEKK
NORGE
00947-67121469

Rohlén Gunnar
Näs 13086
444 96 ÖDSMÅL

Röckert Anna
Grenatan 54
582 67 LINKÖPING
013-156123

Sandberg Erik
Estlandsgatan 1 C
214 31 MALMÖ
040-921756

Sandberg Pähr-Allan
Kometvägen 14
761 64 NORRTÄLJE
0176-134 32

Sandström Helena
Storgårdsvägen 47
961 51 BODEN
0921-69015

Schou-Nielsen Palle
Skovbakkevej 23
DK-9000 AALBORG
DANMARK
+45 98103740

Senås, Kjell
c/o J. M. Dahle
Tomasbakken 12
N-4085 Hundvåg
NORGE

Sieurin Sven-Erik
Vegag. 12
172 34 SUNDBYBERG

Sjöberg Olle
Jungmansv. 6
243 35 HÖÖR

Sjöberg Ylva
Fridhemsgatan 66, 3tr ög
112 46 STOCKHOLM
08-6502713

Sjösvärd Staffan
Bäcklunda Dornen
716 94 MULLHYTTAN
0585-43039

Skantz Olof
Styckegatan 21
572 51 OSKARSHAMN

Skog Susan
Skog Tom
Flottiljvägen 34
146 37 TULLINGE
08-7786041

Skoglund Kerstin
Bondegatan 17
811 62 SANDVIKEN

Smede Maria
Rudeboksvägen 287
226 55 LUND
046-304898

Solyom Stefan
Storgatan 59
115 23 STOCKHOLM
08-6606772

Sproge Lars
Junkervägen 12
191 43 SOLLENTUNA

Starck Joachim
Hälsingeg. 8 ög nb
113 23 STOCKHOLM
08-336763

Stevensson Lennart
Hälsingegatan 20
113 23 STOCKHOLM
08-335328

Strindlund Marit
IMH
671 91 ARVIKA
0570-12608

Strucel George
Styrmansgatan 27
114 54 STOCKHOLM
08-6617431

Sundin Emma
Lantmästarv. 99
954 41 S:a Sunderbyn

Svensdotter Anna
Vretstigen 5
791 43 FALUN

Svensson Hans
Brobygatan 1 C
214 43 MALMÖ
040-979260

Svensson Lars
Nathorstvägen 46:136
121 37 JOHANNESHOV
08-6485698

Swerkersson Svante
De la Gardievägen 35
531 52 LIDKÖPING

Tapper Lars
S. Parkg. 35
214 22 MALMÖ
040-116534

Thormodsen Eileen
N. Stapeltorgsg. 4 A
803 20 GÄVLE
026-101641

Thunman Fredrik
c/o Ulf Sparre
224 60 LUND
046-132185

Thörnblom Björn
Bergmossevägen 15
134 43 GUSTAVSBERG

Thörnblom Kurt
Tranbärsvägen 110
831 62 ÖSTERSUND

Trygg Carl-Magnus
Astrakanvägen 16
224 56 LUND
046-158145

Wallin Bo
Kraftverksvägen 29
191 50 SOLLENTUNA
08-7542271

Wancke Gunilla
Wildstr. 60
D-470 57 DUISBURG
TYSKLAND
49-(0)203/361108

Wangin Annmari
Bagaregatan 17
590 60 LJUNGBRO
013-62249

Wenander Henrik
Kvarnhagsg. 13
352 40 Växjö
0470-46355

Wennberg Gunnar
Tallbergsvägen 24
181 65 LIDINGÖ
08-7665319

Westöö Annette
Venavägen 29
703 65 ÖREBRO

Wiberg Bengt
Silvertärnegången 34
426 59 V:a FRÖLUNDA
031-290834

Widerberg Hans
Bredgatan 3 B
371 32 KARLSKRONA
0455-18816

Wiklund-Håkansson Jeanette
Fridens väg 14
332 30 GISLAVED
0371-80087

Winberg P-O
Majorsgatan 14
903 36 UMEÅ
090-130638

Vojacek Ota
Oxievångsvägen 386
238 39 OXIE
040-548025

Zachrisson Karin
Chapmansplan 3
371 36 KARLSKRONA
0455-17112

Zimmerman Peter
Malmgatan 58
703 54 ÖREBRO
019-146217

Åkervall Hans
Tetorpsvägen 161
194 36 UPPLANDSVÄSBY

Öberg Kristoffer
Brännagatan 7 B
961 31 BODEN
0921-14894

Öhman Einar
Dalkärrsvägen 7
146 36 TULLINGE
08-7783777

Österdahl Åsa
0498-249513

Övriga medlemmar
(ej privatpersoner)

Den Danske Valdhornklub
c/o Knud Brogaard
Dalmosevej 12
39692240
DK-2400 KÖBENHAVN
NV
DANMARK

Ludvika musikskola
Ludvika Kommun
Birgitta Spurny
771 82 LUDVIKA

Malmö Symfoniork. AB
205 80 MALMÖ

Norsk Hornklub
Boks 179
N-Sentrum 0102 OSLO
NORGE

Göteborgs Hornklubb
c/o Dan Hjalmarsson
Kaprifolgatan 27
421 69 VÄSTRA FRÖLUNDA

MHSK, Malmö
biblioteket
Box 8203
200 41 MALMÖ

Suomen Käyrätorviklubi
Jaana Pellonpää (sekr)
Klaavuntie 5 H 72
SF-00910 HELSINKI
FINLAND

Stödprenumeranter

Ingesunds MHSK
biblioteket
671 91 ARVIKA

Piteå MHSK
biblioteket
Box 210
941 25 PITEÅ

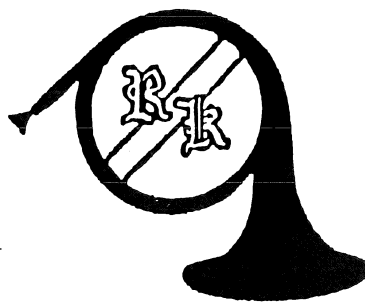
TILL SALU

NYTT Paxman dubbelhorn Bb/F, modell 25, olackerat.
Klockstycket är avtagbart.
Pris 35 000:-
Malcolm Page 031-180925

Alexander. Enkelt Bb-horn modell
90 Guldmässing nyskick 22 000:-
Hans Svensson 040-12 68 09

Ricco Kühn Manufacture of brasswind instruments

Maker of the finest handcrafted custom

- * French Horns
- * Double Horns
- * Horns for children
- and
- * German Trumpets

D - 09569 Oederan * Chemnitzer Straße 68
Tel. 037292/4195 * Fax 23263

SEIT 1782
HANDGEFERTIGTE INSTRUMENTE
FÜR HÖCHSTE ANSPRÜCHE

Gebr. Alexander Mainz

D-55116 MAINZ · BAHNHOFSTR. 9 · POSTFACH 1166 · TEL. 0 61 31/28 80 80